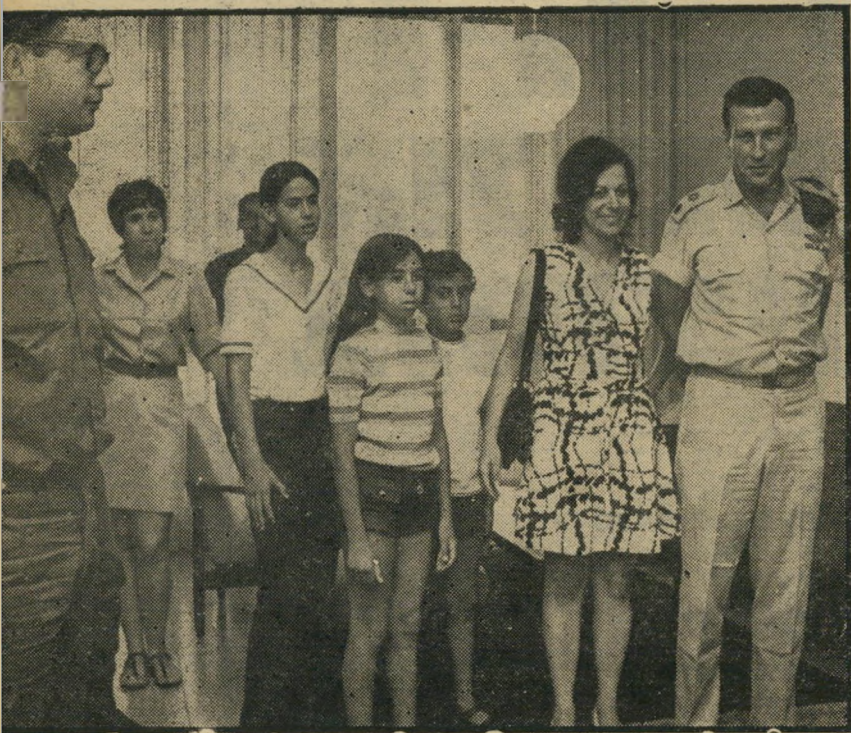

הפתח הצהיר שהפשיטה בתל-אביב נערכה כתגמול לפשיטת

צה"ל על מיפקדות הפידאיון בביירות בי-1973 - והגורל עזר להם:

הקצין שנפל ליד סאבוי הוא שפיקד על הפעולה בביירות

יארירי

אירע במלחמה, למרות שהיה אשם פחות מכולם. הוא ביקש לשחרר אותו מהספקוד על יחידתו.

הציבור הרחב לא שמע את שמו. אבל בצה"ל הלך שמו לפניו. הצעיר יליד רמת-גן, בוגר בית-ספר מקצועי וחניך הנוער העובד, התגייס לצה"ל בי-1955, בי-מיסגרת הנח"ל, ועשה קאריירה בצבאית מהירה ביחידת הנח"ל המוצנח בפיקודו של מוטע גור. מה שאיפיין אותו היה כוח-רצון אדיר עם מנת-שכל בלתי רגילה ופעילות רב-גוונת בהרבה שטחים.

אלה שהכירו אותו מקרוב הגדירו אותו כקצין החגון ביותר בצה"ל. הוא התרחק מפירוטומה, שוא עתונאים בצורה פזוית, לא הופיע בציבור ולא התעניין במטרות חומריות. לפני עשרה חודשים, כשנולדה בתו החמישית (הוא היה אב לשלוש בנות ושני בנים) והיה צורך להוסיף חדר לביתו שבשיכון ברמת-השרון, הוא התנגד לכך בטענה של "מה יגידו?"

בקרבות האש האינסופיים בהם נטל חלק ויצא מכולם ללא שריטה, תיארו אותו כי איש "בעל עצבי ברזל". אבל הוא היה הטיפף הגמור. לפני כל פעולה שתיכנן היה נכנס למתח פנימי עצום ולפעמים אף נופל למשכב. אפילו בשעת קרב היה מעסיק עצמו בתיכנון שלושה צעדים קדימה. למרות שגוראה חסון ותמיד תרי שמחיינה גופנית לא היה חטיסוס החוק בצורה בלתי רגילה.

אולם היה לו הכושר. ערב פעילות קרי-בית, לנתק את עצמו מכל סביבתו ולחזר רכז רק בפעולה עצמה. לרדת לפרטי הפרי-טיים שלה ולחשוב על אינסוף האפשרויות העוללות להיווצר בה.

בעת שכיחן כמח"ט היה ידוע מצד אחד כמפקד קשות, הדורש הרבה מחייליו. אבל יחד עם זאת הוא היה מסוג המפקדים היודעים מה קורה עם אחרון הטוראים ביחידתם. היה לו הכושר הנדיר לתת פקודות לאנשים ולרכוש בה בעת את אהבתם. פיקודו ביחידות השונות בי-צה"ל אהבו אותו בצורה יוצאת-דופן. הי-ניגודים שבאופיו איפשרו לו להיות מפקד נוקשה וגם אישיות חביבה היודעת מתי ניתן לפרק את המיסגרת הצבאית הי-

מראה הצנחנים ששרדו אחרי קרב זה היה אחד המראות הנוראים של המילי-חמה.

היו מפקדים בצה"ל שפקדו במלחמה על כוחות שיצאו תוך קרב מכלל פעולה. הם קיבלו תחת פיקודם כוחות תיגבור והמשיכו את המלחמה עם יחידות שכל פעם אוישו מחדש. גם עוזי יאירי המשיך את המלחמה. הוא הצטרף עם כוחו המ-חודש לאוגדת האלוף שרון וגלחם בי-גירות איסמיליה. אולם עוזי יאירי של אחרי קרב "החווה הסינית" כבר לא היה אותו אדם שהיה לפני הקרב.

מטבעו היה עוזי בעל רגישות אנושית נדירה, הרבה יותר מו של קצין ממו-צע. הוא לקח ללב. גם בעבר הוא ראה את עצמו אחראי באופן אישי לי-נפילתו של כל חייל ביחידתו. הוא תפס את משמעות המושג "אחריות המפקד" בצורה קיצונית. למרות שידע שאין מילי-חמה ללא נפגעים ושהוא אישית אינו אשם בנפילתם של חייליו, היה מוטרד תמיד בשאלות: מה הייתי יכול לעשות יותר כדי שחייל זה ייצא בשלום מחקרבו אולי לא עשיתי מספיק באימונים, אולי לא חינכתי אותו מספיק כדי שלא יפגעו

אחרי קרב הדמים של "החווה הסינית" החריף המאבק הזה עם עצמו. הוא נטל על עצמו את האחריות האישית לכך שנכנס עם יחידתו לקרב ללא הכנות מס-פיקות, למרות שהוא בסך הכל מילא סקודה האשם לא היה בו אישית. קיננה בו גם תחושה של מעין חוסר-אונים על ששעה הכל כדי להכני את חטיבתו למילי-חמה וכאשר באה המלחמה לא יכול היה לדאוג כיאות לאנשיו. כתוצאה מכך נקלע למצב שקשה היה לו לעמוד בו. "כל הי-חברים שלי נהרגו או נפצעו", אמר, "ואני קיבלתי רסיס בנשמה."

אולם היה לו הכושר. ערב פעילות קרי-בית, לנתק את עצמו מכל סביבתו ולחזר רכז רק בפעולה עצמה. לרדת לפרטי הפרי-טיים שלה ולחשוב על אינסוף האפשרויות העוללות להיווצר בה.

הקצין

ההגון ביותר

עוזי היה אולי היחיד מכל מפקדי צה"ל ומנהיגי המדינה שהסיק מסקנות אישיות לגבי אחריותו האישית למה שי-

המשפחה בחגיגה

עוזי יאירי עם אשתו דליה ושלושת הגדודים לים שבחמשת ילדיו בטכס שנערך בלש-כת המטכ"ל בעת שהועלה לדרגת אלוף-משנה. כמעט את כל שירותו הצבאי עשה עוזי יאירי ביחידות הצנחנים. כמפקד קרבי שנודע בהעזתו, עד שהיתמנה למפקד חטיבת צנחנים. אשתו של עוזי, דליה, היא מפקדת מגזין החדשות של שידורי ישראל.

נוקשה, לשבת עם חייל שוטט ולדבר עמו שעות על בעיותיו.

אחת הדוגמאות לכך ניתנה בעת שהיה קצין זוטא ופיקד על פלוגה של נח"ל מוצי נח שחיתה מורכבת מעולים חדשים. בואתה תקופה צוידה היחיד בבור קות צרפתיות שהקליעה המדויקת בתן היתה קשה. באחד התרגילים הצליח אחד החיילים לפגוע פגיעה ישירה בלילה בי-בווקה. החייל צהל כל כך שבאמצע הי-תרגיל הרים את הבוקה מעל לראשו ויצא במחול. כששמע על כך עוזי נכנס בבוקר לאחלו של אותו חייל, התישב לידו וכתב שיר. היה זה שיר הבזוקאי שהפך לאחד מכן לשיר מפורסם ביחידות הצנחנים.

את הדאגה הגדולה ביותר הקדיש לי-משפחות חללי יחידתו. הוא היה נפגש עימן ומבקש לשמוע את טענותיהם כלפיו.

צורך

נפשי

אחרי המלחמה האחרונה, כשי-הועבר לתפקידים מפקדתיים במי-קדת קצין-צנחנים-ראשי ובאגף המודיעין, התאושש עוזי בצעדים מהירים מהמשבר שעבר עליו בעיקבות המלחמה. כאיש מישפחה מובחן (שגוי לדליה, עורכת חדר שות מיסודי ישראל) יכול היה להתמסר יותר למישפחתו. הוא היה בחברת המישפ-חה ביום הרביעי האחרון, כשקיבל ידיעה על התקפת-המחבלים במלון סאבוי. עוזי יצא מייד למקום.

היו שטענו כי נסחף אל הקרב בצורה כפייתית. כאילו כדי להוכיח משנה. זה פשטני מאוד לומר כך. אומרים אלה שהכירוהו. זה האופי של משפחת חצני-חנים. מה שמביא אדם לשרת כקצין בי-צנחנים היה מביא אותו גם לרוץ למלון סאבוי. זה צורך נפשי בריא. ללא תתי-פלספות, לעשות כל מה שביכולתך מבלי לתת את הדעת שבשביל עם ישראל אתה אלוף-משנה.

חלק מחיילי יחידת שעמדת לפרוץ לי-בניין היו פעם פיקודיו. הוא הכיר את רוי-בם. היה זה רק טבעי עבורו להצטרף לשתי החוליות שחדרו אל הבניין דרך הכניסה הראשית. הוא נפגע מיד בכניסת בכדור אחד ששם קץ לחייו, ולתיקוות רבות להמשך הקאריירה הצבאית שתלו בו.

בביתו ברמת-השרון לא בכו ולא ישבו שבעה. ביום הראשון השבוע כבר הלכו ילדיו לגן ולבית-הספר. גלי יאירי חזר מהגן וראה הרבה מידידי אביו ומכרי-המשפחה יושבים בחדר. "למה הם מדבי-רים כל הזמן על אבא?" שאל את אמו. "מפני שהוא היה גיבור", השיבה לו האם. נטלה בידיה את מיכל, תינוקת בלונדית יפהפיה ואמרת בחיוך עצוב: "אבעיה תהיה עכשיו איך ללמד את הקטי-נח להגיד, אבא?!"

לפני ואחרי הזעזוע

ידו של עוזי יאירי מגודל הזקן בגדה המערבית של תעלת-סואץ, יום אחד אחרי הקרב הנורא בחווה הסינית, בה נהרגו רבים מאנשי יחידתו. הוא נטל על עצמו בצורה קיצונית את האחריות לחיי אנשיו. בעקבות המשבר שעבר עליו אחרי קרב זה פרש מרצונו ותיחמתו מחפיקוד על החטיבה ועבר לתפקידי מיפקוד.

הרמטכ"ל רב-אליון דוד אלעזר (מש"מאל) ואלוף פיקוד המרכז רחבעם (גאנדי) זאבי, עונדים לעוזי יאירי את דרגות אלוף-המישנה שלו לפני שחתמנה למפקד חטי-בת צנחנים בי-1972. בתמונה משמאל נראה משה דיין לוחץ את